



Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2006-792-0304
Dok.: TPI40160

Besvarelse af spørgsmål nr. 41 af 27. oktober 2006 fra Folketingets Retsudvalg (REU alm. del).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for praksis for tilkendelse af torterstatninger for voldtægt, herunder om det er korrekt, at erstatningen er lavere, når offeret er prostitueret, og at der gives lavere erstatning for anden kønslig omgang, f.eks. oralsex, end for samleje?”

Svar:

Godtgørelse for tort kan tilkendes i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og stk. 2, der har følgende ordlyd:

”§ 26. Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24.”

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 463 af 7. juni 2001 og finder anvendelse på forhold begået efter den 1. januar 2002. Bestemmelsen i § 26, stk. 2, omfatter sædelighedsforbrydelser, herunder incest. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at ændringen som udgangspunkt skulle føre til en fordobling af godtgørelsesbeløbene i forhold til det hidtidige niveau, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, s. 3521.

Gældende ret vedrørende tortgodtgørelse før lovændringen blev i det pågældende lovforslags bemærkninger beskrevet således:

”Det aktuelle udmålingsniveau kan i hovedtræk beskrives således, at der i »normale« tilfælde af fuldbyrdet voldtægt ydes en godtgørelse på 30.000 kr. Ved meget grove tilfælde kan godtgørelsen stige op til 35.000 kr. og i ganske særlige tilfælde (f.eks. hvis flere gerningsmænd har deltaget) op

til 40.000-45.000 kr. eller højere. Ved forsøg på voldtægt er godtgørelsen normalt på 15.000-20.000 kr., bl.a. afhængigt af, hvor langt gerningsmanden er kommet i sit forsøg på at tiltvinge sig samleje med ofret, samt forholdets grovhed i øvrigt. Ved incest med mindreårige udmåles tortgodtgørelsen som regel til mindst 10.000 kr., efter omstændighederne dog til et noget højere beløb.”

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen, at fastsættelsen af tortgodtgørelse fortsat skulle ske ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, jf. Folketings Tidende 2000-01, 2. samling, tillæg A, s. 3533.

Udgangspunktet for tilkendelse af tortgodtgørelse i sager om voldtægt er efter lovændringen i 2001, at forurettede tilkendes en godtgørelse for tort i størrelsesordenen 60-70.000 kr. I ganske særlige tilfælde kan godtgørelsen stige op til 80-100.000 kr. Højesteret har ved dom af 2. februar 2006 tilkendt 100.000 kr. i godtgørelse for tort til en forurettet, der havde været udsat for tre tilfælde af overfaldsvoldtægt begået af samme gerningsmand inden for en time. Dommen er refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, s. 1407 H.

Fra retspraksis vedrørende fastsættelse af tortgodtgørelse til prostituerede, der har været udsat for en sædelighedsforbrydelse, kan nævnes følgende domme:

Højesteret har ved en dom fra 1991 tilkendt to prostituerede godtgørelse for tort i forbindelse med henholdsvis forsøg på voldtægt, jf. straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 21, og anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens § 224, jf. § 216, stk. 1. Højesteret tilkendte 20.000 kr. i godtgørelse for tort til den forurettede, der havde været udsat for voldtægtsforsøg, mens den anden forurettede, der var blevet tvunget til oralsex, blev tilkendt 30.000 kr. Østre Landsret havde frifundet gerningsmanden for at betale tortgodtgørelse til de forurettede i sagen med henvisning til, at de forurettede havde indgået aftale om utugtsforhold med gerningsmanden, og at der i øvrigt ikke var udøvet vold, som kunne begrunde tilkendelse af erstatning. Dommen er refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1991, s. 534 H.

Vestre Landsret tilkendte ved en dom fra 2001 godtgørelse for tort til tre prostituerede, som havde været udsat for henholdsvis voldtægt og anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens § 216, stk. 1 og straffelovens § 224, jf. § 216, stk. 1. De to forurettede, der havde været udsat for voldtægt, blev tilkendt 30.000 kr. i godtgørelse for tort, mens den tredje forurettede, der var blevet tvunget til oralsex, blev tilkendt 20.000 kr. i godtgørelse for tort. Dommen er refereret i Tidsskrift for Kriminalret 2001, s. 659/2.

Derudover foreligger en afgørelse afsagt af Vestre Landsret i 2003. Gerningsmanden blev dømt for forsøg på voldtægt. Forurettede i sagen var prostitueret. Vestre Landsret udtalte, at en foruret-

tet, som har været udsat for voldtægt, har krav på godtgørelse for tort, og at dette udgangspunkt også gælder, når forurettede er prostitueret. Efter en konkret begrundelse kom retten dog frem til, at der i den foreliggende sag ikke var grundlag for at tilkende forurettede godtgørelse for tort. Dommen er refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2003, s. 1359 V.

Alle tre domme vedrører forhold, som blev begået før lovændringen, som trådte i kraft den 1. januar 2002.

Østre Landsret tilkendte ved dom af 5. maj 2003 60.000 kr. i godtgørelse for tort til en prostitueret, som havde været udsat for voldtægt og forsøg på voldtægt begået af to gerningsmænd i forening. Dommen er refereret i Forsikrings- og Erstatningsretlig Domssamling 2003, s. 1219. Forholdet blev begået efter den 1. januar 2002.

På den anførte baggrund kan det ikke konstateres, at godtgørelse for tort ved seksuelle overgreb generelt fastsættes til et lavere beløb alene af den grund, at forurettede er prostitueret.

Sager om anden kønslig omgængelse end samleje, jf. straffelovens § 224, varierer fra f.eks. enkelte berøringer af kønsdelene til meget grove seksuelle handlinger. Anden kønslig omgængelse end samleje omfatter således en meget forskelligartet gruppe af sager, og godtgørelse for tort fastsættes i hvert enkelt tilfælde på grundlag af sagens konkrete omstændigheder. Sagens forskellige karakter medfører, at det er vanskeligt at sammenligne dem. Efter Justitsministeriets opfattelse peger den ovennævnte højesteretsdom fra 1991 imidlertid på, at godtgørelsesniveauet i meget grove sager om anden kønslig omgængelse end samleje svarer nogenlunde til niveauet i sager om voldtægt.